

ISBN: 978-625-7854-96-2

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 387

Sosyoloji

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Yayına Hazırlayan

Sezai Saraç

Düzeltilen

Havva Akdağ

Kapak

Harun Tan

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Aralık 2020
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

Kapak Fotoğrafı: Abanoz üzerine sedef, bağa ve fildişi kakma pencere iç kapağı.
Bağdat Köşkü (1640) / Topkapı Sarayı.

Fotoğrafçı: Coşkun Aydın

Fotoğraf, Topkapı Sarayı Müzesi'nin ve fotoğrafçının telif hakları karşılığında
Copyright © kurallarına uygun olarak kullanılmaktadır.

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Türkiye’de Sosyolojinin Yüz Yıllık Birikimi

Sempozyum – Sosyoloji Soruşturması

EDİTÖR

DR. ERKAN ÇAV

DR. ELİF SÜREYYA GENÇ

KETEBE

Dr. Erkan av

28 Temmuz 1977 tarihinde Avusturya’da doğdu. Burada başladığı ilköğrenimini Denizli İlbade İlkokulu’nda (1989), orta öğrenimini Denizli Pamukkale Ortaokulu’nda (1993), lise öğrenimini Afyonkarahisar Süleyman Demirel Fen Lisesi’nde (1996) tamamladı. Yıldız Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü’nden 2001 yılında mezun oldu. Yüksek Lisans derecesini Dr. Çağlayan Kovanlıkya danışmanlığında “Türk Düşünce Dünyasında Cahit Tanyol” başlıklı tezi ile 2004 yılında ve Doktora derecesini Prof. Dr. Ali Akay danışmanlığında “Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye’de Değişen Gençlik Hareketleri ve Millî Türk Talebe Birliği (MTTB) Deneyimi (1916-1980)” başlıklı tezi ile 2010 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Genel Sosyoloji ve Metodoloji Anabilim Dalı’ndan aldı. Yabancı dilleri İngilizce ve Almanca’dır. 2012-2018 yılları arasında Maltepe Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü’nde öğretim üyesi olarak görev yaptı. Çalışma alanları, Türkiye’nin düşünce, sosyoloji ve siyasi tarihi, toplumsal hareketler, öğrenci-gençlik olayları ve sosyal hizmet konularıdır. Kitapları: *Dünlerden Yarınlara MTTB: Millî Türk Talebe Birliği’nin Kuruluşunun 90. Yıldönümü* [Kitapçığı] (2006), *Türk Sosyolojisinde Üç Bilim İnsanı: Cahit Tanyol-Mübeccel Kıray-Şerif Mardin* (Haz.) (Ç. Kovanlıkaya ile birlikte) (2010), *Dramın Aydını Cahit Tanyol: Şair-Öğretmen-Felsefeci-Sosyolog* (2011), *Saraylar İçindeki Beni Bulduran Saray* (2012), *Türkiye’de Askeri Uygulama: Askerler ve Askerlik Üzerine Deneyim, Gözlem ve Düşünceler* (2013), *Halep’i Unutma!-Halep Haftası Kitabı* (Haz.) (2017), *Küresel Kuşatmaya Direnen Türkiye: Vesayet-Operasyonlar-FETÖ-15 Temmuz-İstiklâl Mücadelesi* (2017).

Dr. Elif Süreyya Genç

5 Şubat 1974 tarihinde İstanbul Üsküdar’da doğdu. İlköğrenimini Hasan Ali Yücel İlkokulu’nda (1985), ortaokul (1989) ve liseyi (1992) Beşiktaş Ata Lisesi’nde tamamladı. 1996 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı’nı tamamladı. Yüksek Lisans (1999) ve Doktora (2005) derecelerini, Doç. Dr. Ertan Eğribel danışmanlıklarında yaptığı sırasıyla “Charles White ve İstanbul’da Üç Yıl, 1844’te Türklerin Âdetleri” ve “Osmanlı İmparatorluğu’nda Yenileşme ve Buhar Makineleri” başlıklı tezlerle İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı’ndan aldı. 1998-2015 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü’nde, 2015-2020 yılları arasında İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü’nde görev yaptı. 2020 yılında üniversiteden ayrıldı. Yabancı dili İngilizce’dir. Osmanlı toplum yapısı ve Osmanlı tarihinde Yenileşme hareketleri üzerine çalıştı. Kitapları: *Osmanlı İmparatorluğu’nda Yenileşme ve Buhar Makineleri* (2010), *XIX. Yüzyıl İstanbulu: Bir İngiliz Seyyahın İzlenimleri* (2010).

*Sosyolojimize ve sosyal düşüncemize
katkı veren tüm fikir insanlarımıza...*

İÇİNDEKİLER

Takdim

Prof. Dr. İhsan KARAMAN / 11

Sosyoloji Birikimine Dair

Prof. Dr. Ahmet CİHAN / 13

Giriş

Dr. Erkan ÇAV – Dr. Elif Süreyya GENÇ / 17

I. BÖLÜM: TÜRKİYE’DE SOSYOLOJİ

Türk Sosyolojisi

Dr. Erkan ÇAV / 27

Türkiye’de Sosyolojinin Yüz Yılı Aşan Yolculuğu

Prof. Dr. Fügen BERKAY / 33

100 Yıllık Sosyoloji Geleneği

Prof. Dr. Korkut TUNA / 39

Sosyologlara Sesleniş (4 Kasım 2014 Tarihli Konuşma)

Prof. Dr. Cahit TANYOL / 45

Bir Sosyal Bilimcinin Tecrübesi (10 Mart 2015 Tarihli Mektup)

Prof. Dr. Kemal KARPAT / 53

Bir Sosyoloğun Yol Haritası (14 Mart 2015 Tarihli Söyleşi)

Prof. Dr. Orhan TÜRKDOĞAN / 57

Kültür’ün Sosyolojisi’nden İrfan’ın Sosyolojisi’ne

Prof. Dr. Ümit MERİÇ / 61

II. BÖLÜM: SOSYOLOJİ SORUŞTURMASI

1991 Tarihli “Sosyolojimizin Sosyolojisi”

Soruşturmasının Değerlendirmesi - Dr. Erkan ÇAV / 69

- I Prof. Dr. A. Fügen BERKAY (Emekli) / 82
- II Prof. Dr. A. Korkut TUNA (İstanbul Ticaret Üniversitesi) / 86
- III Prof. Dr. Ali ERGUR (Galatasaray Üniversitesi) / 92
- IV Prof. Dr. Ali Yaşar SARIBAY (Bursa Uludağ Üniversitesi) / 98
- V Prof. Dr. Ayşe AZMAN (Mersin Üniversitesi) / 108
- VI **Filolojiden Sosyolojiye Türkiye’de Beşerî Bilimin Kaderi**
Prof. Dr. Bedri GENCER (Yıldız Teknik Üniversitesi) / 118
- VII Doç. Dr. Bedri MERMUTLU (İstanbul Ticaret Üniversitesi) / 202
- VIII **Türkiye’de Sosyoloji Geleneğinin Ana Konuları, Gelenekleri, Etkileşimleri ve Yönelimleri** - Prof. Dr. Cevat ÖZYURT
(Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi) / 210
- IX Prof. Dr. Ergün YILDIRIM (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi) / 218
- X Prof. Dr. Ferhat KENTEL (Bağımsız Sosyolog) / 226
- XI Prof. Dr. Gülsen DEMİR (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi) / 234
- XII Doç. Dr. Hasan YAVUZER (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi) / 242
- XIII Prof. Dr. Kadir CANATAN (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi) / 260
- XIV Prof. Dr. Mehmet KARAKAŞ (Afyon Kocatepe Üniversitesi) / 266
- XV Prof. Dr. Nazmi AVCI (Süleyman Demirel Üniversitesi) / 312
- XVI Prof. Dr. Nevin Güngör ERGAN (Hacettepe Üniversitesi) / 322
- XVII **Asırları Aşan Mesele: Sosyolojinin Konusu Nedir?**
Prof. Dr. Nilgün ÇELEBİ (Emekli) / 334
- XVIII Prof. Dr. Nurgün OKTİK (Maltepe Üniversitesi) / 340
- XIX **Türkiye’de Sosyoloji: Gelenekleşme, Yerlilik ve Bazı Temel Sorunlar**
Prof. Dr. Ömer AYTAÇ (Fırat Üniversitesi) / 344
- XX Prof. Dr. Recep ŞENTÜRK (İbn Haldun Üniversitesi) / 368
- XXI Prof. Dr. Sami ŞENER (İstanbul Medipol Üniversitesi) / 394
- XXII Doç. Dr. Süleyman DOĞAN (Yıldız Teknik Üniversitesi) / 404

XXIII Doç. Dr. Ufuk ÖZCAN (İstanbul Üniversitesi) / 418

XXIV Prof. Dr. Ümit MERİÇ (Emekli) / 448

III. BÖLÜM: KATKILAR

Tek Parti Döneminden Çok Partili Döneme Düşünce Hürriyeti ve Toplum
Beşir AYVAZOĞLU / 469

Türk Tarih Yazıcılığında Toplum ve Ekonomi
Prof. Dr. Coşkun ÇAKIR / 475

Sosyal Bilimsel İlgide Din ve Gecikmiş Fark Edişler
Dr. Necdet SUBAŞI / 483

Mavera Dergisinde Türkiye'nin Yüz Yılı
Prof. Dr. Nazif GÜRDOĞAN / 491

Türkiye'de Tıp Biliminin Gelişmesi ve Modernleşmesi
Prof. Dr. Mustafa SAMASTI / 495

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Dr. Erkan ÇAV / 505